

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2003

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τό μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τό ἀγαθόν καί ἀναβῆναι ἐκείνην τήν ἀνάβασιν, καί ἐπειδάν ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τό ποῖον δὴ;

Τό αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καί μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τούς δεσμώτας μηδέ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καί τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἔπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καί ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλη τῇ πόλει τοῦτο μηχανάται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τούς πολίτας πειθοῖ τε καί ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τό κοινόν δυνατοί ὦσιν ὠφελεῖν καί αὐτός ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτός αὐτοῖς ἐπὶ τόν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδοθεῖ στη νέα ελληνική το απόσπασμα “ Ἐπελάθου ... σύνδεσμον τῆς πόλεως”. (μονάδες 10)
2. Από το απόσπασμα που αποδώσατε στη νέα ελληνική, να προσδιοριστεῖ ο ρόλος και οι λειτουργίες του νόμου στα πλαίσια της πόλης με συγκεκριμένες κειμενικές αναφορές (μονάδες 15)
3. “ Ἰδεῖν τε τό ἀγαθόν καί ἀναβῆναι ἐκείνην τήν ἀνάβασιν”: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο της ἔννοιας «ἀγαθόν» στο φιλοσοφικό σύστημα του Πλάτωνα και πῶς εἶναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτό; (μονάδες 15)
4. Πῶς γίνεται, στα πλαίσια της πλατωνικής πολιτικής φιλοσοφίας, η μετάβαση ἀπὸ τὴ δημοκρατία στην τυραννία; (μονάδες 10)
5. Να βρεθεῖ στην αρχαία ελληνική γλῶσσα ἓνας λεκτικός ὅρος (συνώνυμος ἢ ἀντώνυμος) με τον τύπο λέξης που δίνεται (Προσοχή! Η συνώνυμη ἢ ἀντώνυμη λέξη πρέπει να γραφεῖ στον ἴδιο γραμματικό τύπο με τὴ λέξη που δίνεται).

ἔργον (Σ)

ἐπελάθου

(Α)

βελτίστας (Α)

ὅλη (Σ)

ἔφαμεν (Σ)

πόλει (Σ)

ιδεῖν (Σ)	ὠφελίας (Α)
ἐπιτρέπειν (Σ)	ποιῶν (Σ)

(μονάδες 10)

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσί τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατέστησαν καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πενήκοντα μὲν παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθεντο ἐς Λήμνον καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν. Τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν γὰρ τινες οἱ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφευγον ἐς τὴν ἠπειρον, ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσοῦνθη τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε συλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. Καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων, ἔπειτα τοὺς ὁμήρους ἐκκλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστησαν. (Θουκυδ., Α 115)

Να αποδοθεῖ το κείμενο στη νέα ελληνική.

(μονάδες 20)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1. ἔλαβον, κατέθεντο, ἔφυγον, διέβησαν, ἐκράτησαν:**
  - α.** Να γράψετε τα ρηματικά επίθετα σε –τέος των παραπάνω ρημάτων. (Σημείωση: Τα ρηματικά επίθετα σχηματίζονται ἢ ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ Ενεστώτα ἢ τοῦ Αορίστου β', ἀν τὸ ρῆμα ἔχει Αόριστο β')
  - β.** Να γράψετε τὸ β' ενικό τῆς Προστακτικῆς στὸν ἴδιο χρόνο καὶ φωνή. (μονάδες 5)
- 2. κατέθεντο, ἐγκαταλιπόντες, ὑπέμειναν, ἔφυγον, διέβησαν, ἐπανέστησαν:** Να τὰ ἀντικαταστήσετε ἐγκλιτικά στὸ β' πληθυντικό καὶ στὸν ἴδιο χρόνο καὶ φωνή. (μονάδες 5)
- 3.** Να συμπύξτε τις δευτερεύουσες προτάσεις τοῦ κειμένου σε μετοχές. (μονάδες 5)
- 4.** Να θέσετε στὸν πλάγιο λόγο τὸ τμήμα: **πλεύσαντες ... ἀνεχώρησαν,** ἐξαρτημένο ἀπὸ τὴ φράση «**Θουκυδίδης ἔφη**». (μονάδες 5)